

Moskun Europako Segurtasun eta Kooperazio Kontseilua bildu da

SESBeko hiriburuan 35 naziotako Atzerri ministroak aurkituko dira

Atzo Mosku-n Europako Kooperazio eta Segurtasun Kontseiluko 34 naziotako ordezkariak bildu ziren. Kontseiluaren bilera demokratikaren finkapenaz hitzegiteko egin zen eta partaideen artean SESB eta Baltikoko errepubliketako Atzerri ministroak zeuden. Bilera hau Kooperazio eta Segurtasun Kontseiluak giza eskubideen inguruan egiten duen hirugarrena eta azkena da. Lituania, Letonia eta Estoniak lehen aldiz hartuko dute parte Kontseiluko bileretan.

MOSKU

Segurtasun eta Kooperazio Kontseiluaren bilerak helburu nagusia du: Vienako Kartak giza eskubideari garrantzi handia ematen bazion, oraingoan estatuen izaera demokratikoa sakontasunez tratatu nahi da. Horrela, atzo hasi zen bilerak hiru ardatz edukiko ditu: Kontseiluaren partaide diren nazioen ekintzak eztabaidatu, beti ere nazioartean sinatutako akordioak errespetatu, nazio bakoitzak giza eskubideak bermatzeko dituen baliabideak aztertu eta esperientzien elkartrukaketa egin.

Kooperazio eta Segurtasun Kontseiluaren bilera hauek Viena-ko Karta egiterakoan antolatu ziren. Lehen bi bilerak Kopenhavn eta Paris-en egitea erabaki bazen, hirugarren bilerarako Mosku proposatu zenean tirabirak sortu ziren.

AZERBAIDJANEKO HAUTESKUNDEETAN ISTILUAK Soviet Batasuneko hiri-buruen Kooperazio eta Segurtasun Kontseilua



Van den Broek eta Delorsekin dauden Baltikoko errepublikaren Atzerri ministroek CSCEko bileran parte hartuko dute.

biltzen zen bitartean, Kaukasoko errepubliketan egoera ez zen oso lasaia. Georgiako borroka armatuak alde batera utzita, Azerbaidjanen hautagai bakarreko hauteskundeak egin zituzten. Botoemaleek aldeko ala kontrako botoa baino ezin zioten eman Aiaz Mutalibov bertako lehendakariari. Hauteskundeak kalean lehendakariaren kontrako manifestaldiak zeudenean egin ziren.

Hautagai bakarra aurkezteaz gain, Azerbaidjaneko hauteskundeak bazuen berezitasunik: aukeraketak balio zedin biztanlegoaren % 50ek baino gehiagok botoa eman behar zuten. Azerbaidjaneko Fronte Herri-

koiak Mutalibov-en dimisioa eskatu eta hauteskundearen indargabetzea eskatu zuen. Herenegun Azerbaidjaneko hiriburuan 25.000 lagun bildu ziren.

ARMADA LITUANIATIK IRTETEN

Armada soviatarreko soldaduak atzo hasi ziren Lituaniatik irteten bertako iratiak adierazi zuten. Atzo irten ziren soldaduak Vilnius hiritik Kalinigrad, Errusiako errepublikako lurraldera joan ziren. Lituaniako agintariak behin eta berriro azaldu zuten armada soviatarrek aurten irteten behar zela.

✓ **Bilera hau Kooperazio eta Segurtasun Kontseiluak giza eskubideen inguruan egiten duen hirugarrena eta azkena da.**

Shamirrek soilik atsegin dituen palestinarrekin negoziatuko du

DONOSTIA

Yitzhak Shamir-ek, Israeleko lehen ministroak atzo adierazi zuen, bere «herriak ez duela Ekialde Erdiko Bake Konferentzian parte hartuko Zisjordanai eta Gazzah lurralde okupatuak ordezkaritza palestinarrekin ados ez bagaude». Lehen ministro israeldarrek gaineratu zuen «Estatu Batuekin konpondu dugun gaia dela hau». Shamirrek Israeleko irati estatalean egin zituen adierazpenok, juduen urte berri ospakizunean.

Palestinaren Askatasunerako Erakundeak (PAE) parte hartzen badi, eta Jerusalemeko arabiarrek Bake Konferentzira joango balira, Israelek ez luke partaidetatzik bidaliko. Shamirrek esan zuen oraindik ez dela urrian egitekoa den Bake Konferentziarako egunik jarri, «jordaniar-palestinar ordezkaritza oraindik osatu gabe dagoelako eta agian konpontzeke dauden arazoak sor daitezkeelako».

Israelek 1967az geroztik okupatutako lurralde arabiarreko ordezkariek Kontseilu Nazionalak edo «Exilioko Legebiltzar palestina-

✓ **Kontseilu Nazionalak edo «Exilioko Legebiltzar Palestinarrak» izendatuko ditu datorren irailaren 23an lurralde okupatuetako ordezkaririk arabiarrek**

rrak» izendatuko ditu datorren irailaren 23an. Shamirrek ez zuen erantzun nahi izan sartu berri diren 5752. urtean Israel arabiarrekin negoziatzeko prest dagoen, horren ordez, lehen ministro israeldarrek ihardetsi zuen «pozten naizela .751. urtean Israelen lau milioi judutik gora izatea eta espero dut urte honen amaierarako bost milioira iritsiko garela».

Joan den astean George Bush lehendakari iparramerikarrak Washington-eko Kongresuari eskatu zion lau hilabetez atzeratzea Israelek EEBBei eskatutako maileguari buruzko eztabaida. EEBBetako lehendakariaren erabakia ez zitzaion bategi gustatu Shamirri. Hoene iritziz, «arabiarrek teitlatuetan dantzan hasiko» dira erabaki honekin.

Tadjikistan-eko Legebiltzarrak independentzia aldarrikatu zuen

MOSKU

✓ **Tadjikak garai batean karabanak pasatzen ziren tokietan hiriak eraiki zituzten, 7.000 metroko mendien artean zeuden haranetan.**

inguru tadjikak dira eta biztanlegoaren % 23 berriz uzbekak. Tadjikistaneko Badakhxan eskualde autonomoan tadjikak gehiengo dira, biztanlegoaren % 83 tadjikak dira eta % 11 kirgizak. Errepublikako hiria Duxanbe da eta 600.000 biztanle bizi dira bertan.

Tadjikistan 1924ean bihurtu zuten SESBeko errepublika. Ordura arte inguruan sortu ziren inperioen menpe egon zen: mongoliarrek, persiarrek, afganoak eta azkenik errusiarrek. Tadjikak musulmanak izan

arren, batzuk sunitak dira eta besteak txiitak. Azken hauek Afghanistanen bizi dira gehienbat. Tadjikistan oso menditsua izanik zenbait herriren pasabidea ere izan da.

Tadjikek garai batean karabanak pasatzen ziren tokietan hiriak eraiki zituzten, 7.000 metroko mendien artean zeuden haranetan. Bertan tadjikek kultura berezia sortu zuten, pertsiar inperioaren eraginpean. Tadjikek literatura aberatsa dute: beraien lehen poeta nazionala Muxfiki da, 1525 jaio eta 1588 urtean hil zena.

Tadjikistan-ek atzo aldarrikatu zuen bere independentzia, Legebiltzarrean egindako pleno berezian ebazpen bat onartu ondoren. Ebazpenak zioen, Tadjikistan eskubideko estatu subirano eta demokratikoa zen. 'Interfax' agentziak azaldu zuenez, Tadjikistaneko Legebiltzarrak irailaren 9an Independentziaren Eguna ospatzea erabaki zuen. Horrela Soviet Batasuneko hamabost errepubliketatik hamaika independentziaren alde azaldu ziren.

Tadjikistan Ertasiako errepublika musulmana da. Bere ondoan Uzbekistan, Kirgizistan, Afghanistan eta Txina daude. Errepublikan 5.112.000 lagun bizi badira, 3 milioi